

HISTORIA

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY 5 NA ROK SZKOLNY 2025/2026

Wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna.

1. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego.
2. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich.
3. Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

1. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
2. Objaśnianie związków przyczynowo- skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
3. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

III. Tworzenie narracji historycznej.

1. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
2. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do postaci historycznych.
3. Tworzenie krótkich wypowiedzi: planu, notatki, prezentacji.

Wymagania szczegółowe:

1. Cywilizacje starożytne.

Uczeń:

- porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i opisuje skutki rewolucji neolitycznej;
- lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu;
- charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie, Grecji i starożytnym Izraelu, wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem.

2. Świat islamski i Bizancjum.

Uczeń:

- umiejscawia w czasie i przestrzeni zasięg podbojów arabskich i wyjaśnia wpływ

cywilizacji islamskiej na Europę;

- lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka);

3. Średniowieczna Europa.

Uczeń:

- umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo Franków;
- wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI .

4. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy.

Uczeń:

- przedstawia instytucje systemu lennego;
- opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i wsi;

5. Polska w okresie wczesnopiastowskim (X–połowa XII wieku).

Uczeń:

- sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów oraz przedstawia jego genezę;
- wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów ;
- charakteryzuje rozwój i kryzys monarchii Bolesława Chrobrego i Mieszka II;
- opisuje odbudowę i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego, Bolesława Krzywoustego, opisuje konflikt z Niemcami;
- opisuje społeczeństwo Polski pierwszych Piastów i wskazuje charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej.

6. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego (połowa XII – XIII wiek).

Uczeń:

- umieszcza w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbicia dzielnicowego;
- charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku.

7. Polska w XIV – XV wieku.

Uczeń:

- opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
- przedstawia dokonania Kazimierza Wielkiego;
- wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą;

- charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej

Jagiellonów w XV wieku;

- opisuje związki Polski z Węgry w XIV i XV wieku;

- porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV–XV wieku.